

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 33009-6/2023/211

Ljubljana, 10. 9. 2025

EVA /

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Izhodišča za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Izhodišči za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.
2. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da ob upoštevanju Izhodišč za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo pripravi Predlog četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga: Izhodišča za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

Prejmejo:

1. Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
3. Ministrstvo za digitalno preobrazbo,
4. Ministrstvo za finance,
5. Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
6. Ministrstvo za infrastrukturo,
7. Ministrstvo za javno upravo,
8. Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
9. Ministrstvo za kulturo,
10. Ministrstvo za naravne vire in prostor,
11. Ministrstvo za notranje zadeve,
12. Ministrstvo za obrambo,
13. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
14. Ministrstvo za pravosodje,
15. Ministrstvo za solidarno prihodnost,
16. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
17. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
18. Ministrstvo za zdravje,
19. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
20. Služba vlade za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mateja Čalušič ministrica,
- Maša Žagar, državna sekretarka,
- Simona Vrevc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kmetijstvo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v skladu s 3. točko sklepa Vlade Republike Slovenije št. 33000-6/2022/9 z dne 28. 9. 2022, kjer je navedeno, da se Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zavezuje, da bo pred spremembo SN 2023–2027 v sodelovanju z resorji pripravilo izhodišča za spremembo, ki bodo sledila ciljem koalicijske pogodbe in ciljem Evropskega Zelenega dogovora, ter po pregledu dosedanjega izvajanja SN 2023–2027 pripravilo izhodišča za pripravo četrte spremembe SN 2023–2027, ki bodo v pomoč pri pripravi Predloga zahtevka za četrto spremembo SN 2023–2027. Na podlagi dosedanjih izkušenj pri izvajanju, ob upoštevanju strateških usmeritev Vlade Republike Slovenije, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo Izhodišča za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (v nadaljnjem besedilu SN 2023–2027), s katerimi predlaga usmeritve za četrto spremembo SN 2023–2027. Pri pripravi spremembe SN 2023–2027 je pomembno, da se pripomore k hitrejšemu in učinkovitejšemu izvajanju SN 2023–2027, da se še naprej spodbuja ekološko kmetijstvo, spodbuja naložbe, ki prispevajo k prilagajanju podnebnim spremembam, predlaga spremembe pri naložbah intervencij razvoja podeželja, s katerimi se odzove na povečanje stroškov pri investicijah in povečanje inflacije, predlaga spremembe pri intervencijah za mlade kmete, s katerimi se izboljša izvajanje

intervencij za mlade prevzemnike, se sledi ciljem okoljske ambicioznosti SN 2023–2027 s spremembami, ki se nanašajo na sheme za podnebje in okolje ter kmetijsko-okoljska-podnebna plačila ter ostale okoljske intervencije, s čimer se še naprej stremi k varovanju okolja in biotski raznovrstnosti, izvede spremembe in prilagoditve, ki izhajajo iz dosedanjih izkušenj z izvajanjem, ter predlaga tehnične in redakcijske uskladitve, s katerimi se pripomore k učinkovitejšemu izvajanju. Na podlagi teh izhodišč bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo predlog četrte spremembe SN 2023–2027.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:				
– proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, – projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke.				
Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski				

uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Izhodišča ne bodo imela finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

/

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Maša Žagar
državna sekretarka

p. p. št. 1002-433/2012/158 z dne 7. 5. 2025

PREDLOG:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Izhodišči za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.
2. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da ob upoštevanju Izhodišč za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo pripravi Predlog četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga: Izhodišča za pripravo četrte spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

Prejmejo:

1. Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
3. Ministrstvo za digitalno preobrazbo,
4. Ministrstvo za finance,
5. Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
6. Ministrstvo za infrastrukturo,
7. Ministrstvo za javno upravo,
8. Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
9. Ministrstvo za kulturo,
10. Ministrstvo za naravne vire in prostor,
11. Ministrstvo za notranje zadeve,
12. Ministrstvo za obrambo,
13. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
14. Ministrstvo za pravosodje,
15. Ministrstvo za solidarno prihodnost,
16. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
17. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
18. Ministrstvo za zdravje,
19. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
20. Služba vlade za zakonodajo.

OBRAZLOŽITEV

Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: SN 2023–2027) je 28. 10. 2022 potrdila Evropska komisija, začel pa se je izvajati 1. 1. 2023. SN 2023–2027 predstavlja krovni dokument kmetijske politike, s katerim se sledi vsem trem krovnim ciljem evropske skupne kmetijske politike: konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja, varstvu okolja in podnebja ter skladnemu razvoju podeželja. V okviru SN 2023–2027 je Sloveniji na voljo 1,8 mrd evrov. Krovna usmeritev slovenskega SN 2023–2027 je v kontekstu prehranske in energetske draginje ter podnebnih in okoljskih izzivov zagotoviti trajnostno pridelavo hrane na celotnem območju Republike Slovenije in povečati samooskrbo, pri čemer so pomembna vsa območja in vsa kmetijska gospodarstva, ne glede na velikost, usmeritev ali tržno usmerjenost.

SN 2023–2027 se izvaja že tretje leto, vendar počasneje kot načrtovano. K temu so prispevale tudi spremenjene geopolitične razmere v svetu ter ekstremni vremenski dogodki v Evropi in Sloveniji. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v skladu s 3. točko sklepa Vlade Republike Slovenije št. 33000-6/2022/9 z dne 28. 9. 2022, kjer je navedeno, da se Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zavezuje, da bo pred spremembo SN 2023–2027 v sodelovanju z resorji pripravilo izhodišča za spremembo, ki bodo sledila ciljem koalicijske pogodbe in ciljem Evropskega Zelenega dogovora, ter po pregledu dosedanjega izvajanja SN 2023–2027 pripravilo izhodišča za pripravo četrte spremembe SN 2023–2027, ki bodo v pomoč pri pripravi Predloga zahtevka za četrto spremembo SN 2023–2027. Predlog zahtevka za četrto spremembo SN 2023–2027 bo pripravljen v obliki, ki jo zahteva Evropska komisija, pred uradnim pošiljanjem v odobritev na Evropsko komisijo pa ga bo potrdila tudi Vlada Republike Slovenije.

Priloga:

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO ČETRTE SPREMEMBE STRATEŠKEGA NAČRTA SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE 2023–2027 ZA SLOVENIJO

Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: SN 2023–2027) je 28. 10. 2022 potrdila Evropska komisija, začel pa se je izvajati 1. 1. 2023. SN 2023–2027 predstavlja krovni dokument kmetijske politike, s katerim se sledi vsem trem krovnim ciljem evropske skupne kmetijske politike: konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja, varstvu okolja in podnebja ter skladnemu razvoju podeželja. V okviru SN 2023–2027 je Sloveniji na voljo 1,8 mrd evrov. Krovna usmeritev slovenskega SN 2023–2027 je v kontekstu prehranske in energetske draginje ter podnebnih in okoljskih izzivov zagotoviti trajnostno pridelavo hrane na celotnem območju Republike Slovenije in povečati samooskrbo, pri čemer so pomembna vsa območja in vsa kmetijska gospodarstva, ne glede na velikost, usmeritev ali tržno usmerjenost.

SN 2023–2027 se izvaja že tretje leto, vendar počasneje kot načrtovano. K temu so prispevale tudi spremenjene geopolitične razmere v svetu ter ekstremni vremenski dogodki v Evropi in Sloveniji. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je po pregledu dosedanjega izvajanja SN 2023–2027 pripravilo izhodišča, ki bodo v pomoč pri pripravi predloga zahtevka za četrto spremembo SN 2023–2027. S spremembami se še naprej zasleduje postavljene cilje in usmeritve v SN 2023–2027, nadaljuje z okoljsko ambicioznostjo SN 2023–2027 ter še naprej sledi usmeritvam iz ostalih, nacionalnih in evropskih, strateških dokumentov.

Pri pripravi spremembe SN 2023–2027 je pomembno, da se s spremembami pripomore k hitrejšemu in učinkovitejšemu izvajanju SN 2023–2027, da se še naprej spodbuja ekološko kmetijstvo, spodbuja naložbe, ki prispevajo h kakovosti tal in prilagajanju podnebnim spremembam, predlaga spremembe pri naložbenih intervencijah razvoja podeželja, s katerimi se odzove na povečanje stroškov pri investicijah in povečanje inflacije, predlaga spremembe pri intervenciji za mlade kmete, s katero se izboljša izvajanje intervencije za mlade prevzemnike, se sledi ciljem okoljske ambicioznosti SN 2023–2027 s spremembami, ki se nanašajo na sheme za podnebje in okolje ter kmetijsko-okoljska-podnebna plačila ter ostale okoljske intervencije, s čimer se še naprej stremi k varovanju okolja in biotski raznovrstnosti, izvede spremembe in prilagoditve, ki izhajajo iz dosedanjih izkušenj z izvajanjem, ter predlaga tehnične in redakcijske uskladitve, s katerimi se pripomore k učinkovitejšemu izvajanju.

Povečanje obsega ekoloških površin je ena od prioritet Slovenije in skupne kmetijske politike EU ter tudi strateška usmeritev slovenske kmetijske politike v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021« (Uradni list RS, št. 8/20) in Akcijskim načrtom za ekološko kmetovanje do leta 2027, ki ga je leta 2021 sprejela Vlada RS. Temu sledijo tudi ta izhodišča oziroma spremembe SN 2023–2027. Ekološko kmetovanje ima namreč pomembno vlogo pri varovanju okolja, saj uporablja naravne pristope za nadzor škodljivcev, ohranja biotsko raznovrstnost, zmanjšuje onesnaževanje s pesticidi ter ohranja kakovost tal, vode in zemljišč, kar pripomore k trajnostnemu upravljanju z naravnimi viri in podpira zdravo in uravnoteženo ekosistemsko ravnovesje. V Sloveniji povpraševanje po ekoloških živilih močno presega ponudbo. Zato je eden od glavnih ciljev povečanja števila ekoloških kmetij in obsega pridelave tudi z namenom povečanja ponudbe ekoloških živil. Pomembno je, da se okrepi trg ekoloških živil v Sloveniji preko vseh mehanizmov, ki so navedeni v strateških dokumentih Slovenije, konkretno predvsem preko SN 2023–2027 preko intervencij, ki se nanašajo na individualne investicije in kolektivne naložbe, povezovanje ter skupni nastop na trgu, promocijo in preko podpor na hektar. V Sloveniji manjka predvsem tržno usmerjenih ekoloških kmetij, ki primarnim ekološkim kmetijskim proizvodom dodajajo vrednost in si s tem ustvarjajo boljše pogajalsko in cenovno

ustreznejše izhodišče na trgu. Praviloma se za naložbe odločijo tržno usmerjene kmetije, zato želimo z višjo stopnjo podpore za ekološke kmetije k preusmeritvi v ekološko kmetijstvo spodbuditi čim več tržnih kmetij.

Naravne nesreče so žal postale stalnica, saj se pojavljajo vse pogostejše. Zato je pomembno, da se še naprej spodbuja naložbe, ki prispevajo k prilagajanju podnebnim spremembam, kot na primer pri trajnih nasadih. Kot preventivne ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam se sofinancira pri trajnih nasadih postavitev mrež proti toči, postavitev namakalnih sistemov, sistemov oroševanja in vetrnic za preprečevanje zmrzali. Glede na ponavljajoče se vremenske katastrofe in pomanjkanje interesa oziroma predraga zavarovanja kmetijske proizvodnje je smiselno, da se podpira postavitev trajnega nasada z vsaj eno od preventivnih oblik zaščite. Ni namreč smiselno, da bi spodbujali postavitev trajnih nasadov brez preventivnih oblik zaščite, nato pa bi ob pojavu naravne nesreče morali izplačevati nastalo škodo. Zato se predlaga, da se stopnja podpore pri intervenciji, s katero se podpira naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev in pri intervenciji, ki podpira naložbe v prilagajanje podnebnim spremembam pri trajnih nasadih, dvigne na 75 %, in sicer na ravni upravičenega stroška, kar velja torej zgolj za nakup oziroma postavitev mrež proti toči, zasebnih namakalnih sistemov ter nakup pripadajoče opreme za namakanje oziroma oroševanje trajnih nasadov ter nakup opreme za protislansko zaščito.

Živinoreja je ena od pomembnejših panog kmetijstva. Sofinancira se med drugim tudi ureditev hlevov, pri čemer se zasleduje izboljšanje standardov dobrobiti živali in hkrati prispevek k zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov. Vezano na dobrobit živali je v veljavnem strateškem načrtu možna podpora za ureditev hlevov, kjer se glede velikosti površine v zaprtih prostorih in izpustih za posamezno rejno žival v celoti upošteva ekološki standard. Specifičnost slovenskega podeželja je, da se kmetijska gospodarstva nahajajo tudi v vaseh, kjer so obdana z drugimi zgradbami. S spremembo želimo omogočiti naložbe v ureditev hlevov tudi tistim kmetijskim gospodarstvom, ki zaradi specifičnosti geografske lege hlevov ne morejo širiti oziroma ustrezno urediti izpustov za rejne živali. Poleg omenjenega se zaradi pojavljanja nalezljivih bolezni vse večkrat pojavljajo zahteve po omejitvah gibanja živali na zaprte prostore, da se prepreči širjenje nalezljivih bolezni. Zato bomo s predlagano spremembo omogočili tudi naložbe v ureditev hlevov, ki v celoti izpolnjujejo ekološki standard glede notranjih površin, vendar brez izpustov. Za tovrstno naložbo ne bo mogoče prejeti najvišje stopnje podpore, kot sicer velja za doseganje celotnega ekološkega standarda.

V zadnjih letih se soočamo s ponavljajočimi se kriznimi razmerami, katerih posledica je dvig cen energentov, gnojil, fitofarmaceutskih sredstev, krmil, opreme, gradbenega materiala ter drugih proizvodov in storitev za investicije v kmetijstvu. Po podatkih statističnega urada so se posamezne vrste stroškov povišale med 20 % do 40 %, različno po posamezni vrsti stroška. Od leta 2022, ko je bil sprejet SN 2023–2027, se je pojavila inflacija, ki je za to obdobje znašala 17 %, posledično se je zvišala tudi cena kapitala. Predlaga se povišanje najvišjega možnega zneska pridobljene podpore v celotnem programskem obdobju pri intervencijah razvoja podeželja iz 800.000 evrov na 1.000.000 evrov za vse upravičence, s čimer se pozitivno vpliva tudi na prehransko varnost Slovenije.

S SN 2023–2027 se še naprej prepoznava pomembno vlogo mladih kmetov v razvoju slovenskega kmetijstva. Črpanje sredstev za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov je daleč pod zastavljenimi cilji, saj na javne razpise kandidira veliko manj mladih kmetov, kot je bilo načrtovano. Da se vključi še več mladih kmetov v intervencije, se predlaga znižanje spodnjega vstopnega praga in zvišanje zgornjega vstopnega praga pri standardnemu prihodku. S to spremembo se razširi krog potencialnih mladih prevzemnikov za kandidiranje na javnih razpisih za pridobitev podpore za vzpostavitev gospodarstva mladih kmetov. Na podlagi ugotovitev dosedanjega izvajanja se prav tako predlaga spremembe pri pogoju upravičenosti. Uvede se tudi

nova skupina upravičenca, namenjena mladim majhnim kmetom, za katero se upošteva nižji vstopni prag, izražen v standardnem prihodku, posledično pa se za to skupino upravičenca predlaga tudi nižja podpora. Drugi nov upravičenec, ki se predlaga s spremembo, pa so čebelarji, ki so v obdobju zadnjih 5 let postali lastniki čebeljih družin in nimajo v lasti kmetijskih zemljišč. Poleg tega se predlaga, da se za čebelarje namesto obveznosti oddaje zbirne vloge, preverja obveznost rednega poročanja čebeljih družin v skladu s pravilnikom, ki ureja označevanje čebelnjakov in stojišč.

V okviru medgeneracijskega prenosa znanja je bilo ugotovljeno, da so razpoložljiva sredstva porabljena v manjši meri, kot je bilo načrtovano. Ker je medgeneracijski prenos znanja pomemben za kmetije in kmetovanje v prihodnje, se predlaga spremembe, ki se nanašajo na nekatere pogoje. Tako se predlaga spremembe, s katerimi se bo omogočilo pridobitev sredstev iz naslova te intervencije tudi prenosnikom, katerih mladi prevzemniki so zaposleni izven kmetijstva. Na ta način bi se povečal krog potencialnih upravičencev, hkrati pa bi se lahko dodatno povečal interes za prenos kmetijskih gospodarstev na mlajšo generacijo. Kar bo pomenilo, da se bo s temi spremembami izboljšalo črpanje rezerviranih sredstev za to intervencijo.

Prenos znanja in informacij omogočajo kombiniranje različnih znanj in področij, pri njihovi izvedbi pa so vključeni različni deležniki AKIS, ki sodelujejo pri prenosu znanja (kot so kmetijska gospodarstva, raziskovalne in izobraževalne organizacije, svetovalci, izvajalci javnih služb, organizacije in skupine proizvajalcev, rejske organizacije, upravljalci zavarovanih območij, nevladne organizacije s področja varovanja okolja ipd.). S tem se zagotavlja komplementarnost in povezovanje specifičnih znanj ter omogoča lažje prepoznavanje aktualnih potreb končnih upravičencev po znanju. Podpora je namenjena tudi izmenjavi in prenosu znanja med kmeti (t. i. peer-to-peer learning) in spodbujanju medsebojnega učenja, ki se odvija neposredno na kmetijskem gospodarstvu, v realnem okolju. Izmenjava znanja in prenos informacij se izvaja v obliki fizičnih in spletnih predavanj, seminarjev, delavnic, demonstracijskih prikazov in drugih (inovativnih) oblik prenosa znanja. Zaradi lažjega izvajanja predvsem psihosocialnih tem, se predlaga, da se med oblike izvajanja pri intervenciji, ki se nanaša na izmenjavo znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev, uvrsti tudi individualno svetovanje. Gre namreč za občutljivo temo, ki mora zagotavljati osebno integriteto tistih, ki takšno pomoč potrebujejo.

S spremembami SN 2023–2027 se še naprej stremi k varovanju okolja in biotski raznovrstnosti. Zaradi velikega porasta škodljivcev v zadnjih letih na neprezimnih posevkih (npr. repna grizlica), ki včasih posevek popolnoma uniči, se predlaga sprememba pri shemi naknadni posevki in podsevki, s katero se omogoči raba insekticidov, ki pa se lahko uporabijo le na podlagi prognoze Javne službe zdravstvenega varstva rastlin. S tem se ob primeru pojava večjega števila škodljivcev omogoči ohranitev zelene odeje in zagotavljanje pokritosti tal v predpisanem obdobju. Pri shemi, ki se nanaša na varstvo gnezd pribe, se predlaga, da se shema nadgradi še z dodatno, prostovoljno stopnjo varovanja, za katero kmet prejme podporo. Prav tako se predlaga sprememba, ki se nanaša na dopolnilno prerazporeditveno dohodkovno podporo za trajnostnost, s katero pa se še naprej sledi glavnemu namenu prerazporeditvenega plačila, saj s to intervencijo EU naglaša pravičnejšo prerazporeditev neposrednih plačil iz večjih na manjše kmetije.

Vezana dohodkovna podpora je namenjena za kmetijske sektorje, ki se spopadajo s težavami. Namen intervencije je preprečiti stopnjevanje teh težav, kar bi lahko povzročilo opustitev proizvodnje. Vezana dohodkovna podpora je namenjena tudi izboljšanju konkurenčnosti, trajnosti ali kakovosti proizvodnje teh sektorjem. Zaradi že zgoraj omenjenih sprememb in kriz, tako na nacionalni kot tudi na evropski ravni, se bodo pripravili ponovni izračuni za sektorje v težavah in v kolikor bo potrebno, se bodo morebitne spremembe pri intervencijah vezane dohodkovne podpore vključile v četrto spremembo SN 2023–2027.

Kumafos predstavlja tveganje za ekološke čebelarje, saj ob ropanju in zaletanju čebel prihaja do prenosa kumafosa. Uporaba zdravil s kumafosom kontaminira vosek s to aktivno substanco. Vosek je po EU klasifikaciji živilo E901. Obenem uporaba kumafosa predstavlja tveganje za prenos v ekološka čebelarstva z ropi med čebeljniki, kar posledično lahko vodi v izgubo ekoloških certifikatov in ekonomsko škodo za ekološko čebelarjenje. Po sofinanciranju zdravil z vsebnostjo kumafosa v preteklosti (2010–2011) se je povečalo število vzorcev voska, ki so bili kontaminirani. Zaradi tega se predlaga pri čebelarski podintervenciji, ki se nanaša na sofinanciranje zdravil, da se definira, da zdravila, katerih učinkovina je kumafos, niso upravičena do sofinanciranja.

Na podlagi dosedanjega izvajanja se predlaga sprememba v poglavju o definicijah, ki se nanaša na podpore na površino. Pri definiciji merila za vzdrževanja trajnega travinja, kjer se kot minimalno aktivnost zahteva košnja vsaj enkrat letno najpozneje do 15. oktobra, se črta datum. Le-ta namreč ni več optimalen končni datum za košnjo. Slednje pomeni, da ostaja zahteva po enkratni obdelanosti travinja v letu oddaje zahtevka, vendar ni časovno omejena do 15. oktobra, ampak se zahteva obdelanost vsaj enkrat v letu oddaje zahtevka (lahko se površino obdeli do konca leta).

Pri sektorskih intervencijah za vino, na intervenciji Ukrepi informiranja o vinih Unije v državah članicah se zaradi želje po boljšem ozaveščanju EU potrošnika o shemah kakovosti unije v Uniji v opisu intervencije odstrani del besedila, ki določa pogoje za pridobitev podpore. Blagovna znamka ne bo izključujoči strošek in se bo lahko uporabljala skupaj z oznako sheme kakovosti.

Ob koncu leta 2024 je bil zaključen postopek registracije proizvoda »seneno meso« iz sheme kakovosti Zajamčena tradicionalna posebnost na ravni EU, s čimer so bili izpolnjeni pogoji za začetek certificiranja proizvajalcev. Ker je na terenu veliko zanimanje pridelovalcev za sodelovanje v omenjeni shemi kakovosti, je potrebno zagotoviti zadostno količino finančnih sredstev za vse potencialne prijavitelje in jim v začetnem obdobju sodelovanja v shemi kakovosti pokriti dodatne stroške, nastale zaradi vključitve v sheme kakovosti ter jim omogočiti lažje prilagajanje zahtevam na trgu.

Glede mehanizma socialne pogojenosti, s katerim se od leta 2025 v primeru kršitve določenih obveznosti delodajalca slednjemu znižajo podpore SKP na površino ali žival, se poenostavi opis sistema kazni (znižanje podpor).

Glede na zamik v izvajanju SN 2023–2027 oziroma glede na dejansko dinamiko izvajanja intervencij na terenu ter tudi glede na spremenjeno dinamiko javnih razpisov in javnih naročil so v SN 2023–2027 potrebne finančne prerazporeditve in spremembe pri načrtovanih zneskih na enoto pri nekaterih intervencijah. Dosedanje izkušnje z izvedbo v letu 2023 in 2024 v okviru nekaterih intervencij so prav tako pokazale, da je bil interes upravičencev drugačen od načrtovanega. Zaradi navedenega se v četrto spremembo SN 2023–2027 vključi tudi vse takšne predloge sprememb.

Zaradi zaključevanja programskega obdobja izvajanja Programa razvoja podeželja 2014–2020 se za projekte, ki so bili zaključeni do konca leta 2025, omogoči izplačila, ki se bodo izvedla v letu 2026. Gre za sredstva, ki se bodo zagotavljala iz SN 2023–2027 v letu 2026. Prav tako je potrebno zagotoviti sredstva za izplačila po morebitnih pozitivno rešenih pritožbah iz naslova različnih ukrepov Programa razvoja podeželja 2014–2020. Za ta namen se bodo zagotovila sredstva iz intervencij SN 2023–2027, ki naslavljaljo enak namen naložb.

Za uspešnejše in učinkovitejše izvajanje SN 2023–2027 je prav tako pomembno, da se sproti pregleda dosedanje izvajanje SN 2023–2027, ugotovi in predlaga tudi tehnične in redakcijske spremembe, predlaga spremembe, ki so bile ugotovljene na podlagi pregleda izvajanja revizij in kontrol. Zato se v naslednjo, četrto spremembo SN 2023–2027, vključi tudi vse takšne predloge sprememb, ki so bile ugotovljene tekom dosedanjega izvajanja.